

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1947

Vyhlášené: 11.04.1947

Časová verzia predpisu účinná od: 11.04.1947

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

49.

Z á k o n

ze dne 19. března 1947

o poradenské zdravotní péči.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

(1) Právo každého občana na ochranu zdraví se zajišťuje především bezplatnou státní poradenskou zdravotní péčí.

(2) Poradenskou zdravotní péčí podle tohoto zákona jest preventivní (ochranná) zdravotní péče, spočívající v odborném vyšetřování a sledování zdravotního stavu občanů, zjišťování sociálně zdravotních podmínek jejich života, ochraně jejich zdraví poradou, výchovou a zprostředkováním nápravy zjištěných sociálně zdravotních závad a potřebné péče, jakož i v boji proti vzniku, rozšíření a následkům chorob, zejména sociálních.

(3) Zdravotní poradna jest odborně vybavené zařízení, v jehož rámci lékař a jiné odborně školené síly za jeho vedení plní úkoly uvedené v odstavci 2. Zdravotní poradně nepřísluší provádění léčebné péče, s výjimkou hromadných bezplatných léčebných akcí po dohodě s nositeli sociálního pojištění.

§ 2.

(1) Poradenskou zdravotní péčí organisuje a provádí státní správa zdravotní, v úzké spolupráci s nositeli sociálního pojištění a za pomoci koordinačních orgánů okresních a zemských, podle jednotného plánu zdravotní péče, vydaného ministerstvem zdravotnictví v dohodě s ministerstvem sociální péče a vypracovaného zvláštním koordinačním orgánem při ministerstvu zdravotnictví. Tyto koordinační orgány budou zřízeny vládním nařízením.

(2) Dobrovolné organisace sociálně zdravotní péče se účastní plnění těchto úkolů pod dozorem ministerstva zdravotnictví podle směrnic, které vydá ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvy vnitra a sociální péče a vyhlásí v Úředním listě.

§ 3.

(1) Poradenskou zdravotní péčí o obyvatelstvo správního okresu provádí okresní národní výbor.

(2) K provádění poradenské péče zřídí okresní národní výbor za spolupráce nositele veřejnoprávního sociálního pojištění jako svoje výkonné zařízení ústav národního zdraví, vedený lékařem, do něhož začlení dosavadní zdravotní poradny; pro jednotlivé části správního okresu může zřizovati odbočky ústavu nebo místní poradny.

(3) Ústav národního zdraví je zároveň výkonným zařízením okresního národního výboru pro výkon jeho působnosti v ostatních věcech zdravotních.

(4) Ústav národního zdraví je při plnění úkolů poradenské péče o matky a děti zároveň pomocným zařízením příslušných „okresních péčí o mládež“ podle § 1, odst. 2 zákona ze dne 19. března 1947, č. 48 Sb., o organizaci péče o mládež.

(5) Podrobnosti o vnitřním uspořádání a činnosti ústavů národního zdraví, jakož i o jejich úkolech podle odstavců 3 a 4 stanoví vláda nařízením.

§ 4.

(1) S výjimkou majetku nositelů veřejnoprávního sociálního pojištění připadá státu movitý i nemovitý majetek, který výlučně nebo alespoň převážně slouží zdravotním poradnám (§ 1, odst. 3), jež byly začleněny do ústavu národního zdraví (§ 3, odst. 2) a je ve vlastnictví jejich dosavadních provozovatelů. Okresní národní výbor označí výměrem majetek, na který se opatření podle věty první vztahuje a stanoví den, kterým tento majetek přechází do správy státu. Přejedání nemovitostí a knihovnických práv na československý stát zapíše knihovnický soud ve veřejných knihách na návrh okresního národního výboru s odvoláním na tento zákon.

(2) Za nemovitý majetek, kterého nabytí podle odstavce 1, poskytne stát náhradu. Výši náhrady stanoví ministerstvo zdravotnictví po dohodě s ministerstvem financí a nejvyšším úřadem cenovým na podkladě návrhu okresního národního výboru, který provede potřebná šetření. Náhrada se rovná obecné ceně majetku v den jeho nabytí státem, kterou zjistí okresní národní výbor podle úředních cen k tomuto dni, a není-li jich, úředním odhadem. Od takto zjištěné ceny se odečtou závazky k tomuto dni na nemovitosti knihovně zajištěné. Náhrada se snižuje o podpory poskytnuté dosavadnímu vlastníku z veřejných prostředků na pořízení a opravy nemovitosti.

(3) Movitý majetek přejímá stát bez náhrady. Za závazky, které vzešly dosavadnímu vlastníku nabytím, opravami a udržováním tohoto majetku před účinností tohoto zákona, odpovídá stát bez újmy dalšího ručení svého předchůdce až do výše obecné ceny převzatého majetku v den jeho nabytí.

(4) Zaměstnanci dosavadních zdravotních poraden budou převzati do služeb státních. Takto převzati i nově přijímaní zaměstnanci budou zpravidla zařaděni do příslušných kategorií státních zaměstnanců, při čemž se jim plně započte doba strávená v korporacích, spolcích nebo sdruženích účastných na sociálně zdravotní péči, a to ode dne počátku jejich pensijního pojištění v tomto služebním poměru. Zhodnocení jiné předchozí služební doby stanoví vláda nařízením. Zařadění těchto zaměstnanců provede podle platných předpisů ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra a financí, na Slovensku též v dohodě s příslušnými pověřenectvy. Takto přijatí zaměstnanci tvoří samostatný osobní stav. Jejich osobním úřadem je příslušný zemský národní výbor, na Slovensku pověřenectvo zdravotnictví; ústředním úřadem pro jejich věci osobní je ministerstvo zdravotnictví. Služební instrukce pro tyto zaměstnance vydá ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra. Tato ustanovení se nevztahují na zaměstnance „okresních péčí o mládež“. O převedení těchto zaměstnanců do služeb ústavů národního zdraví se dohodne ministerstvo zdravotnictví s ministerstvem sociální péče.

§ 5.

Náklady na ústavy národního zdraví se uhradí z rozpočtové kapitoly, určené pro ministerstvo zdravotnictví, pokud na ně podle platných předpisů není povinna přispívat jiná osoba.

§ 6.

Okresní národní výbory se vzájemně doplňují svými zařízeními poradenské zdravotní péče a mohou se k jejímu provádění sdružovati zřízením společného ústavu národního zdraví. Podrobnosti upraví ministerstvo zdravotnictví v dohodě s ministerstvem vnitra směrnicemi uveřejněnými v Úředním listě.

§ 7.

(1) Ministerstvo zdravotnictví může po slyšení příslušných okresních a zemských národních výborů, na Slovensku pověřenectva zdravotnictví, přidružení na přechodnou dobu ústav národního zdraví k veřejnému ambulatoriu nebo k veřejné nemocnici.

(2) Ministerstvo zdravotnictví, zemské národní výbory s jeho předchozím souhlasem, jakož i pověřenectvo zdravotnictví mohou z důvodů místní účelnosti, nebo pro potřebu zdravotního výzkumu, vyzkoušení nové pracovní techniky nebo výchovy odborného personálu zřídit vlastní ústavy a pověřiti je úkoly poradenské zdravotní péče, které by jinak vykonávaly ústavy národního zdraví, a to ministerstvo zdravotnictví po slyšení zúčastněného zemského národního výboru (pověřenectva zdravotnictví), zemské národní výbory a pověřenectvo zdravotnictví po slyšení zúčastněných okresních národních výborů.

§ 8.

(1) Ministerstvo zdravotnictví, na Slovensku prostřednictvím pověřenectva zdravotnictví, může na návrh nebo po slyšení orgánů, u nichž jsou zřízeny ústavy národního zdraví nebo ústavy, pověřené jejich úkoly (§ 3 a § 7, odst. 2), naříditi jednak povinné zdravotnické prohlídky veškerého obyvatelstva nebo jeho skupin, nebo obyvatelstva určitého obvodu, jednak potřebnou evidenci zdravotního stavu obyvatelstva v těchto ústavech, což vyhlásí v Úředním listě, na Slovensku prostřednictvím pověřenectva zdravotnictví též v Úředním věstníku, a vydá k tomu potřebné směrnice.

(2) Zákonní zástupci dětí a osoby, jimž je svěřena péče o děti, jsou povinni pečovat o to, aby se děti podrobily zdravotním prohlídkám podle odstavce 1.

(3) Orgány, u nichž jsou zřízeny ústavy národního zdraví nebo ústavy pověřené jejich úkoly (§ 3 a § 7, odst. 2), vydají příkazy potřebné k provedení úkolů uvedených v odstavci 1 a mohou vydati příkazy potřebné k provedení pokynů ústavů národního zdraví nebo ústavů pověřených jejich úkoly a to jak všeobecnými nařízeními, tak i pro jednotlivé případy, zejména mohou uložit povinnost dáti se lékařsky ošetřovati. Všeobecná nařízení se vyhlásí způsobem v místě obvyklým.

§ 9.

Nelze-li v některém z ústavů uvedených v § 8, odst. 1, jiným způsobem zajistiti odbornou péči, mohou orgány tam uvedené uložit po slyšení příslušné lékařské komory a příslušné odborové organisace lékařům a porodním asistentkám, vykonávajícím praxi v jejich obvodu, aby za odměnu byli činní po dobu nutné potřeby v ústavu. Při tom se přihlédne k tomu, aby toto opatření nebylo na újmu poskytování jiné potřebné odborné péče.

§ 10.

Jednání a opominutí přičící se ustanovením tohoto zákona nebo předpisům podle nich vydaným potrestá okresní národní výbor, nejde-li o čin přísněji trestný, jako správní přestupek pokutou do 50.000 Kčs nebo vězením (uzamčením) do tří měsíců. Zároveň s pokutou se vyměří pro případ nedobytnosti náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění do tří měsíců.

§ 11.

Právní jednání, písemnosti a úřední úkony potřebné k uskutečnění organizace poradenské zdravotní péče podle tohoto zákona, jakož i příslušné zápisy do veřejných knih, jsou osvobozeny od poplatků a dávek za úřední úkony ve věcech správních.

§ 12.

(1) Od počátku účinnosti tohoto zákona mohou se zřizovati zdravotní poradny (§ 1) jen jako součástí ústavů národního zdraví.

(2) Dosavadní zdravotní poradny pokračují ve své činnosti v zařízeních jimi používaných stejným způsobem jako dosud až do doby, kdy budou začleněny do ústavů národního zdraví (§ 3, odst. 2).

(3) Ustanovení tohoto zákona se nevztahují na poradny pracovního lékařství. Vláda stanoví usnesením, zda a za jakých podmínek se tyto poradny přidružují k ústavům národního zdraví.

§ 13.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede jej ministr zdravotnictví v dohodě se zúčastněnými ministry.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Procházka v. r.

